

Nr 11.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning med förslag om ändring i avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän.

1952 års riksdags bankoutskott anmodade i skrivelse den 27 november 1952 fullmäktige i riksgäldskontoret att till utskottet inkomma med förslag till de ändringar i gällande avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän som kunde föranledas av 1952 års riksdags under höstsessionen fattade beslut, enligt vilket Kungl. Maj:t bemyndigats utfärda nytt allmänt resereglemente i huvudsaklig överensstämmelse med ett vid propositionen nr 197 fogat förslag.

Med anledning härav uppdrog fullmäktige åt byråchefen T. Bjerlöv och kamreraren A. Sandqvist att verkställa erforderlig utredning i ärendet, vilken utredning överlämnades till fullmäktige i skrivelse av den 20 januari 1953. Utredningsmännens skrivelse är såsom bilaga 2 fogad till detta utlåtande.

I framställning till bankoutskottet den 22 januari 1953, vid vilken fogats utredningsmännens skrivelse, har *fullmäktige i riksgäldskontoret*, som förklarat sig i huvudsak biträda utredningsmännens förslag, hemställt, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen godkänna fullmäktiges förslag till *dels* ändrad lydelse av 4 § avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, *dels ock* särskild övergångsbestämmelse.

Utskottet. Utredningsmännens uppdrag har avsett en revidering av avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän i anledning av det nya allmänna resereglementet. I samband med uppdragets fullgörande har utredningsmännen funnit, att en mer genomgripande revidering av stadgandena i 4 § av dessa bestämmelser ur andra synpunkter kan ifrågasättas.

De formella jämkningar i 4 § av avlöningsbestämmelserna som föranletts av det nya resereglementets utfärdande, avser hänvisningarna till i resereglementet meddelade föreskrifter. De bestämmelser i det nya resereglementet, till vilka i förslaget hänvisas, är av i huvudsak samma innehåll som tidigare gällande föreskrifter. Utredningsmännen har vidare meddelat tolkning av det i avlöningsbestämmelserna använda begreppet »Stockholm och dess förorter». Utskottet biträder de av utredningsmännen framlagda och av fullmäktige i riksgäldskontoret tillstyrkta förslagen till ändringar i 4 § avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda befattnings-

Bihang till riksdagens protokoll 1953. 8 saml. Nr 11.

havare, vilka föranledes av ikraftträdandet av det nya resereglementet jämte därtill hörande författningar.

Utskottet har därutöver funnit skäl vidtaga den mera omfattande revidering av 4 § som utredningsmännen ifrågasatt. Denna ändring föranledes av att osäkerhet rått rörande tolkningen av första stycket av 4 §. Det av utredningsmännen framlagda och av fullmäktige i riksgäldskontoret tillstyrkta förslaget innebär, att allenast statstjänsteman tillhörande riksdagens sekreterarpersonal och stationerad å annan ort än Stockholm eller dess förorter skall vara berättigad till traktamente. Enligt vad utskottet har sig bekant lär icke förekomma att rekrytera annan personal än sekreterarpersonal från annan ort än Stockholm.

Kanslideputerade bör emellertid icke uteslutas från möjligheten att med beaktande av omständigheterna i det särskilda fallet besluta om traktamente och reseersättning i fråga om tjänstemän tillhörande sekreterarpersonalen, vilka icke innehar statstjänst. Bestämmelse härom är intagen i ett nytt stycke i 4 §.

För att de föreslagna ändringarna icke skall medföra minskning av förmåner som tidigare utgått tillstyrker utskottet, att en övergångsbestämmelse av den lydelse fullmäktige i riksgäldskontoret föreslagit införes.

Utskottet föreslår slutligen, att de nya bestämmelserna erhåller giltighet räknat från och med den 1 januari 1953.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med tillämpning från och med den 1 januari 1953, godkänna härvid såsom *Bilaga 1* fogat förslag till *dels* ändrad lydelse av 4 § avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, *dels ock* särskild övergångsbestämmelse.

Stockholm den 31 mars 1953.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf*, Sundvik, Werner*, De Geer, Johannesson, Krügel* och Boo;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Nilsson i Landskrona*, Gustafson i Göteborg, Persson i Norrby, Johansson i Kalmar, Severin i Gävle*, Nordqvist i Karlskoga* och Boija.

* Ej närvarande vid justeringen.

Bilaga 1.

Förslag
till

ändring i avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän.

Nuvarande lydelse.

4 §.

Tjänsteman, vilken icke är stationerad i Stockholm eller dess förorter, äger åtnjuta tjänstgöringstraktamente såsom vid tjänstgöring från och med 16:e dygnet enligt föreskrifterna i 20 § 3 mom. a) tillägsbestämmelserna till statens allmänna avlöningsreglemente. Tjänstgöringen skall härvid för statstjänsteman anses fullgjord i innehavande tjänst, medan för annan tjänsteman det tillämpliga traktamentsbeloppet efter prövning i varje särskilt fall fastställs av kanslideputerade. I fråga om tjänstgöringstraktamente skola härutöver i tillämpliga delar gälla vad i 20 § 3 mom. c) och d) förenämnda tillägsbestämmelser är stadgat.

Tjänsteman — — — — —
— — — — användning.

Föreslagen lydelse.

4 §.

Sekreterare hos kammare samt sekreterare eller notarie med sekreterargöromål i ständigt utskott, vilka äro statstjänstemän och vilka icke äro stationerade i Stockholm eller dess förorter, äga åtnjuta traktamente enligt föreskrifterna i 7 § 1 mom. tillägsbestämmelserna till allmänna resereglementet. Tjänstgöringen skall härvid anses fullgjord i innehavande tjänst. I fråga om traktamente skola härutöver i tillämpliga delar gälla vad i 7 § 4 mom. och 8 § i allmänna resereglementet är stadgat.

Tjänsteman — — — — —
— — — — användning.

På kanslideputerade skall ankomma att efter prövning i varje särskilt fall bestämma, huruvida och i vad mån traktamente och reseersättning skall utgå till sådan tjänsteman, tillhörande i första och andra styckena avsedd sekreterarpersonal, vilken icke innehar statstjänst.

Tjänsteman, som åtföljer utskott vid resa, äger rätt till traktamente,

Tjänsteman, som åtföljer utskott vid resa, äger åtnjuta traktamente

beträffande statstjänsteman enligt den traktamentsklass i *allmänna resereglementet*, i vilken han *som stats-tjänsteman* är placerad, och beträffande annan tjänsteman efter kanslideputerades bestämmande.

enligt allmänna resereglementet, beträffande statstjänsteman enligt den traktamentsklass, i vilken han *i sådan egenskap* är placerad, och beträffande annan tjänsteman efter kanslideputerades bestämmande.

Övergångsbestämmelse

Den — — — — — tjänstgöring.

Tjänsteman, som vid 1952 års riksdag åtnjöt ersättning för resa till och från riksdagen i samma utsträckning som i 4 § andra stycket avsedda tjänstemän, skall vid fortsatt oförändrad anställning hos riksdagen bibehållas vid denna förmån.

Bilaga 2.

Till Herrar Fullmäktige i riksgäldskontoret.

I skrivelse den 27 november 1952, anmäld vid fullmäktiges sammankomst den 4 påföljande december, anmodade bankoutskottet fullmäktige att till utskottet inkomma med förslag till de ändringar i gällande avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, som kunde föränledas av riksdagens under höstsessionen fattade beslut, enligt vilket Kungl. Maj:t bemyndigats utfärda nytt allmänt resereglemente i huvudsaklig överensstämmelse med ett vid propositionen nr 197 fogat förslag. Med anledning härav uppdrogo fullmäktige vid nyssnämnda sammankomst åt undertecknade Bjerlöw och Sandqvist att verkställa erforderlig utredning i ärendet.

Till fullgörande av detta uppdrag få vi efter utredningens slutförande anföra följande.

I enlighet med riksdagens ovannämnda beslut har Kungl. Maj:t den 21 november 1952 utfärdat nytt allmänt resereglemente (Arr), vilket trätt i kraft den 1 januari 1953, ävensom kungörelse med tilläggsbestämmelser till allmänna resereglementet (TB Arr). Vidare ha den 12 december 1952 utfärdats kungörelser dels om ändring i statens allmänna avlöningsreglemente (Saar), dels ock om ändring i 1948 års kungörelse med tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (TB Saar). De nya bestämmelserna innebära bland annat följande.

Resetraktamente och tjänstgöringstraktamente ha sammanförts till en enhetlig traktamentsform. Traktamentsfritt område utgöres av den s. k. tjänstgöringszonen respektive förrättningszonen. Med tjänstgöringszon förstås ett område, som begränsas av en cirkel med 5 kilometers radie och med förrättningsmannens tjänsteställe såsom medelpunkt. Med förrättningszon åter avses ett område, som begränsas av en cirkel med samma radie och med förrättningsstället såsom medelpunkt. Begreppet förrättningszon har införts för att reglera traktamentsförhållandena, då en förrättning på en plats avbrytes för förrättning på annat håll. Traktamente åtnjutes vid förrättning, som utföres utom förrättningsmannens tjänstgöringszon, samt vid tjänsteresa i samband med sådan förrättning. Med förrättning skall avses tjänstgöring eller uppdrag, som på grund av statlig myndighets föreskrifter eller beslut fullgöres för statens räkning annorstädes än å förrättningsmannens tjänsteställe.

I gällande av 1951 års riksdag antagna avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, i fortsättningen för korthetens skull benämnda Avlöningsbestämmelserna, ha stadganden, som reglera tjänstemännens rätt till traktamente och reseersättning, upptagits i 4 §, vilken är av följande lydelse:

Tjänsteman, vilken icke är stationerad i Stockholm eller dess förorter, äger åtnjuta tjänstgöringstraktamente såsom vid tjänstgöring från och med 16:e dygnet enligt föreskrifterna i 20 § 3 mom. a) tilläggsbestämmelserna till statens allmänna avlöningsreglemente. Tjänstgöringen skall härvid för statstjänsteman anses fullgjord i innehavande tjänst, medan för annan

tjänsteman det tillämpliga traktamentsbeloppet efter prövning i varje särskilt fall fastställas av kanslideputerade. I fråga om tjänstgöringstraktamente skola härutöver i tillämpliga delar gälla vad i 20 § 3 mom. c) och d) förenämnda tilläggsbestämmelser är stadgat.

Tjänsteman, som avses i första stycket, äger åtnjuta ersättning för resa i andra klass till och från Stockholm vid riksdagstjänstgöringens början och slut ävensom för en hem- och återresa i samma reseklass för varje hel 15-dagarsperiod under tjänstgöringstiden; dock att ersättning icke må utgå enligt högre klass än som verkligen kommit till användning.

Tjänsteman, som åtföljer utskott vid resa, äger rätt till traktamente, beträffande statstjänsteman, enligt den traktamentsklass i allmänna resereglementet, i vilken han som statstjänsteman är placerad, och beträffande annan tjänsteman efter kanslideputerades bestämmande.

Vid en jämförelse mellan Arr och här ovan intagna bestämmelser finner man, att den i Arr lämnade definitionen på förrättning icke passar in på det arbete, som utföres av riksdagens tillfälliga anställda tjänstemän. Bortsett från att uttrycket »förrättning» rent språkligt icke täcker arten av detta arbete, är det uppenbart, att det här icke är fråga om »tjänstgöring eller uppdrag, som på grund av statlig myndighets föreskrifter eller beslut fullgöres för statens räkning», alltså icke någon författningsenligt åliggande tjänstgöring, utan om tillfälliga anställningar, som för varje riksdag frivilligt sökas av vederbörande. Om Arrs bestämmelser i förevarande hänseende skulle göras tillämpliga även på nu ifrågavarande tjänstemän, skulle dessa alltså icke bli berättigade till traktamentsersättning. Då emellertid riksdagen redan beslutat om att dess tillfälliga tjänstemän skola under vissa förutsättningar äga åtnjuta förmånen av tjänstgöringstraktamente, påkallas av nu nämnd anledning icke någon ändring i 4 § Avlöningsbestämmelserna. Vi ha heller icke ansett lämpligt eller erforderligt att ersätta den nuvarande formuleringen »Stockholm eller dess förorter» med en formulering, som helt skulle överensstämma med de förenämnda nya begreppen tjänstgöringszon eller förrättningszon med deras snävare begränsning av det traktamentsfria området. Uttrycket »Stockholm eller dess förorter» bör alltså i fortsättningen anses liktydigt med de nyssnämnda i Arr använda begreppsbestämningarna. Begreppet »tjänstgöringstraktamente» i 4 § första stycket bör emellertid utbytas mot det i Arr begagnade »traktamente».

I första stycket av nyssnämnda 4 § Avlöningsbestämmelserna hänvisas till 20 § 3 mom. a), c) och d) av TB Saar i dess före den 1 januari 1953 gällande lydelse. Av dessa stadganden reglerade 3 mom. a) tjänstgöringstraktamentets storlek vid tjänstgöring i sammanhängande tidsföljd å en och samma ort i överensstämmelse med en i momentet intagen tabell, varvid traktamentet från och med 16:e dygnet skulle utgå med vissa lägre belopp olika för tjänstemän med eget hushåll och för annan tjänsteman. Mom. 3 c) och d) hade intill den 1 januari 1953 följande lydelse:

c) Om tjänsteman under pågående tjänstgöring å viss ort beordras tillfälligtvis tjänstgöra å annan ort än stationeringsorten eller företaga annan tjänsteförrättning, skall förstnämnda ort i fråga om rätten att härunder åtnjuta traktamentsersättning betraktas såsom stationeringsort; dock må traktamentsersättning icke utgå med lägre belopp än som skulle hava utgått, därest tjänstgöringen under tiden fortgått å förstnämnda ort.

Företager tjänsteman å tid, varunder han äger uppbära tjänstgörings-

traktamente, tjänsteresa, som berättigar till traktamentsersättning, må han av tjänstgöringstraktamentet uppbära allenast så mycket, att den sammanlagda gottgörelsen för dag respektive natt icke överstiger traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet. Företages under dygn, då tjänstgöringstraktamente utgår, återresa till stationeringsorten, skall jämväl iakttagas att traktamente enligt allmänna resereglementet må beräknas endast för tid, som tages i anspråk för resan.

d) Därest tjänsteman, som för tjänstgöring vistas å annan ort än stationeringsorten, av sjukdom hindras att tjänstgöra, utgår det oaktat tjänstgöringstraktamente, dock högst under femton dygn, så framt icke vederbörande myndighet i särskilt fall annorlunda bestämmer. Om i dylikt fall sjukdomen påkallar sjukhusvård, beror på prövning av vederbörande myndighet, huruvida tjänstgöringstraktamentet under tiden för sjukhusvistelsen skall nedsättas eller helt upphöra.

Ovannämnda mom. 3 har nu i anslutning till 1952 års riksdags beslut uteslutits ur TB Saar men motsvaras i huvudsak av vissa stadganden i Arr samt i TB Arr. Sålunda ha i 7 § 1 mom. TB Arr upptagits stadganden om traktamentets storlek från och med 16:e dygnet.

20 § 3 mom. c) motsvaras i stort sett av bestämmelserna i 8 § Arr, som har följande lydelse:

Om förrättningsman, som vid förrättning inom viss förrättningszon åtnjuter lägre traktamente för natt eller dag än som anges i 7 § 2 mom., tillfälligt verkställer förrättning utom zonen under mindre än 8 hela kalenderdygn i följd, äger han behålla det reducerade traktamentet och dessutom åtnjuta traktamente enligt de grunder som skulle hava tillämpats, om nämnda zon varit hans tjänstgöringszon. Traktamente för dag må dock ej utgå med sammanlagt högre belopp än enligt nyssnämnda författningsrum.

Reducerat traktamente för natt äger förrättningsman behålla jämväl vid tillfällig tjänstgöring inom tjänstgöringszonen under så lång tid, som i första stycket sagts.

Vad slutligen beträffar de i 20 § 3 mom. d) intagna s. k. avbrottsreglerna motsvaras dessa av följande bestämmelser i 7 § 4 mom. Arr:

Nödgas förrättningsman på grund av naturhinder eller styrkt sjukdom eller av annan giltig anledning avbryta tjänsteresa eller förrättning och uppehålla sig annorstädes än i hemmet eller inom tjänstgöringszonen, skall i fråga om traktamente så anses, som om förrättningsmannen utförde förrättning där han under tiden för uppehållet har sitt nattkvarter. Intages förrättningsmannen på sjukvårdsinrättning, skola dock bestämmelserna i 8 § icke tillämpas.

Nu angivna från och med den 1 januari 1953 gällande författningsbestämmelser böra föranleda ytterligare formella jämkningar i 4 § första stycket Avlöningsbestämmelserna, innehärande att de nuvarande hänvisningarna skulle utbytas mot hänvisningar till 7 § 1 mom. TB Arr respektive 7 § 4 mom. och 8 § Arr.

Vad beträffar återstående stadganden enligt nuvarande lydelse av 4 § Avlöningsbestämmelserna ha vi funnit allenast vissa smärre redaktionella ändringar påkallade.

Enligt vårt förslag skulle sålunda 4 § Avlöningsbestämmelserna erhålla följande ändrade lydelse:

Nuvarande lydelse:

4 §.

Tjänsteman, vilken icke är stationerad i Stockholm eller dess förorter, äger åtnjuta *tjänstgöringstraktamente såsom vid tjänstgöring från och med 16:e dygnet* enligt föreskrifterna i 20 § 3 mom. a) tilläggsbestämmelserna till *statens allmänna avlöningsreglemente*. Tjänstgöringen skall härvid för statstjänsteman anses fullgjord i innehavande tjänst, medan för annan tjänsteman det tillämpliga traktamentsbeloppet efter prövning i varje särskilt fall fastställes av kanslideputerade. I fråga om *tjänstgöringstraktamente* skola härutöver i tillämpliga delar gälla vad i 20 § 3 mom. c) och d) förenämnda tilläggsbestämmelser är stadgat.

Tjänsteman — — — — —
— — — användning.

Tjänsteman, som åtföljer utskott vid resa, äger rätt till traktamente, beträffande statstjänsteman enligt den traktamentsklass i *allmänna resereglementet*, i vilken han som *statstjänsteman* är placerad, och beträffande annan tjänsteman efter kanslideputerades bestämmande.

Med framläggandet av detta förslag torde vårt uppdrag, som enligt vår uppfattning avsett en allenast formell överarbetning av vissa stadganden i Avlöningsbestämmelserna med hänsyn till utfärdandet av allmänna resereglementet och icke en granskning ur materiella synpunkter av hithörande stadganden, få anses redovisat. Vi ha emellertid härvid ansett oss icke böra underlåta att för fullmäktige framhålla, att vi under vårt utredningsarbete funnit en mer genomgripande revidering av stadgandena i 4 § Avlöningsbestämmelserna kunna ifrågasättas av vissa andra hänsyn, som ej beröras av vårt utredningsuppdrag. Härom får vi anföra följande.

Frågan om tjänstgöringstraktamente-åt de riksdagens tjänstemän, som ej äro bosatta i Stockholm eller dess förorter, togs för första gången upp vid 1944 års riksdag i skrivelser till bankoutskottet från ordförandena i konstitutions- och första lagutskotten. Framställningarna ledde emellertid ej då till någon riksdagens åtgärd. Bankoutskottet förklarade nämligen i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 54, att frågan om beredande av arvodes-tillägg eller traktamentsersättning åt de tjänstemän hos riksdagen, vilka icke ha sin hemvist i Stockholm eller dess förorter, horde upptagas till över-

Föreslagen lydelse:

4 §.

Tjänsteman, vilken icke är stationerad i Stockholm eller dess förorter, äger åtnjuta *traktamente enligt föreskrifterna i 7 § 1 mom.* tilläggsbestämmelserna till *allmänna resereglementet*. Tjänstgöringen skall härvid för statstjänsteman anses fullgjord i innehavande tjänst, medan för annan tjänsteman det tillämpliga traktamentsbeloppet efter prövning i varje särskilt fall fastställes av kanslideputerade. I fråga om *traktamente* skola härutöver i tillämpliga delar gälla vad i 7 § 4 mom. och 8 § i *allmänna resereglementet* är stadgat.

Tjänsteman — — — — —
— — — användning.

Tjänsteman, som åtföljer utskott vid resa, äger åtnjuta traktamente enligt *allmänna resereglementet*, beträffande statstjänsteman enligt den traktamentsklass, i vilken han i *sådan egenskap* är placerad, och beträffande annan tjänsteman efter kanslideputerades bestämmande.

vägande först i samband med en allmän översyn av avlöningsbestämmelserna för de hos riksdagen anställda tjänstemännen.

Vid 1948 års riksdag återupptogs frågan om tjänstgöringstraktamenten i två likalydande motioner, väckta den ena under nr 241 i första kammaren av herr Löthner och den andra under nr 389 i andra kammaren av herrar Rylander och Hallén. Över motionerna inhämtade bankoutskottet yttrande från kanslideputerade, som anförde följande:

De befattningar, vilka i någon större omfattning pläгат besättas med utom riksdagsorten bosatta tjänstemän, äro lagutskottens sekreterare och notarier med sekreterargöremål, vanligen fiskaler från hovrätterna. Motionärernas yrkande om särskilda traktamentsbidrag åt riksdagens utom Stockholm eller dess förorter bosatta tjänstemän torde få tolkas på sätt motionärerna i sin motivering själva synas hava avsett eller att gälla endast personer, som innehava allmän tjänst i hemorten. Kanslideputerade finna de löner, som enligt de föreslagna nya avlöningsbestämmelserna skulle utgå till sådana personer för tjänst hos riksdagen, väl motsvara vederbörandes löneförmåner i statstjänst i jämförlig levnads- och tjänsteålder. Kanslideputerade kunna därför icke finna behov föreligga av åtgärder i motionernas syfte.

Motionerna föranledde följande uttalande av utskottet i dess av riksdagen godkända utlåtande nr 10:

Beträffande det i ovannämnda motioner väckta förslaget om särskilda traktamentsbidrag åt vissa utanför Stockholm eller dess förorter stationerade tjänstemän anser utskottet i likhet med kanslideputerade tillräckliga skäl icke föreligga att generellt medgiva en dylik förmån. Emellertid torde det understundom vara med billighet förenligt och ur rekryteringssynpunkt påkallat, att möjlighet finnes att bereda sådan tjänsteman särskild kompensation för de merkostnader, som åsamkas honom under vistelsen i Stockholm. Denna kompensation synes då lämpligen kunna lämnas i form av tilläggsarvode efter prövning av kanslideputerade i varje särskilt fall jämlikt 3 § 2 mom. Avlöningsbestämmelserna. Det torde härvid vara naturligt, att fastställandet av arvoden sker i viss anknytning till de grunder, som gälla för tjänstgöringstraktamente åt statliga befattningshavare. Härmed torde motionernas syfte i princip vara tillgodosett.

Som svar å en förfrågan från 1950 års kommitté för riksdagens personalorganisation framhöllo första och andra lagutskottens ordförande, att frågan om traktamentsersättning borde upptagas till förnyad prövning. Kommittén erinrade vid sin behandling av frågan om 1948 års bankoutskotts här ovan intagna yttrande och att kanslideputerade vid olika tillfällen använt sig av den befogenhet att i särskilda fall medgiva tilläggsarvode, som tillagts dem jämlikt 3 § 2 mom. Avlöningsbestämmelserna, samt framhöll, att kommittén under sådana förhållanden icke ansåge nödvändigt att införa speciella regler för traktamentsbidrag. Kommittén framhöll dessutom, att de tjänstemän hos utskotten, varom här vore fråga, vore helt lediga från sin statstjänst och genom kommitténs förslag skulle få sina arvoden förhöjda, vartill komme, att såsom ditills tilläggsarvoden skulle kunna beviljas.

I skrivelse till bankoutskottet i maj 1951 framhöllo ordförandena i de tre lagutskotten, att i Avlöningsbestämmelserna borde införas ett fristående stadgande om särskilda till storleken bestämda traktamentsbidrag åt dem

bland riksdagens tjänstemän, som icke vore bosatta i Stockholm eller dess förorter.

Talmanskonferensen uttalade vid sin behandling av förslaget till nya avlöningsbestämmelser, att frågan om beredande av särskilda tjänstgöringstraktamenten åt vissa utanför Stockholm eller dess förorter stationerade tjänstemän borde upptagas till förnyat övervägande. Det ifrågasattes, att sådana traktamenten skulle utgå enligt samma grunder, som gällde för tjänstgöringstraktamenten åt statstjänstemän under tjänstgöring å annan ort inom riket är stationeringsorten.

Bankoutskottet upptog i sitt utlåtande nr 37 till 1951 års riksdag förslag till bestämmelser angående tjänstgöringstraktamente, vilka vunno riksdagens bifall och, såsom framgått av det föregående, intogos såsom ett första stycke i 4 § av Avlöningsbestämmelserna.

Med den lydelse 4 § första stycket Avlöningsbestämmelserna sålunda erhållit borde, synes oss, nu ifrågavarande stadganden tillämpas så, att varje riksdagens tjänsteman, oavsett om han tillika är statstjänsteman eller icke, skall vara berättigad åtnjuta tjänstgöringstraktamente, därest han icke är stationerad i Stockholm eller dess förorter. Beträffande en icke statstjänsteman kan möjligen någon tvekan råda om riktigheten härav, då han får anses sakna stationeringsort. För sådan tjänsteman torde såsom paragrafen nu är skriven stationeringsorten emellertid få tolkas såsom den ort, där han är bosatt. I motsatt fall, alltså om han skulle anses stationerad i Stockholm eller dess förorter, skulle stadgandet om kanslideputerades befogenhet att fastställa traktamentsbeloppet för »annan tjänsteman», d. v. s. för en icke statstjänsteman, framstå såsom en meningslöshet, eftersom någon traktamentsrätt då över huvud icke skulle kunna uppkomma för sådan tjänsteman. Om avsikten varit att Stockholm för icke statstjänstemän skulle anses såsom stationeringsort, borde detta sålunda, synes det oss, ha kommit till uttryck i författningstexten eller också borde en formulering valts, enligt vilken förmånen att åtnjuta tjänstgöringstraktamente direkt förbehölls statstjänstemän.

I praktiken ha, enligt vad vi inhämtat, de ifrågavarande bestämmelserna tillämpats ytterst restriktivt. Hittills har sålunda tjänstgöringstraktamente av kanslideputerade tillerkänts allenast sekreterare och notarie med sekreterargöromål hos första och andra lagutskotten samt ytterligare en tjänsteman av sistnämnda kategori hos konstitutionsutskottet, vilka samtliga varit statstjänstemän med stationeringsort utanför Stockholm och dess förorter. Även kamrarnas sekreterare samt sekreterarna och notarierna med sekreterargöromål hos de övriga ständiga utskotten torde kunna påräkna motsvarande förmån, därest icke Stockholm eller dess förorter för dem utgjort stationeringsort. Det har härvid gjorts gällande, att avsikten med förevarande bestämmelser varit just den, som vid tillämpningen följts.

I 4 § andra stycket stadgas vidare, att rätt till ersättning i viss utsträckning för resor till och från riksdagen skall tillkomma »tjänsteman, som avses i första stycket». Oavsett vilken tolkning man ger åt bestämmelserna i första stycket eller hur dessa tillämpas, borde med nu angivna formulering av andra stycket och i avsaknad av särskild undantagsbestämmelse kretsen av de tjänstemän, som skola åtnjuta tjänstgöringstraktamente, och av dem, som skola åtnjuta reseersättning enligt andra stycket vara identiskt densamma. Men så är icke fallet. Ytterligare en tjänsteman — sekreteraren hos

konstitutionsutskottet — har nämligen ansetts böra bibehållas vid sin tidigare rätt till reseersättning, oaktat han icke är statstjänsteman. Beslut här- om har fattats av fullmäktige vid sammankomsten den 14 februari 1952.

Slutligen må i detta sammanhang anmärkas, att när tredje stycket av 4 § talar om tjänsteman som åtföljer utskott vid resa och som av denna anledning skall äga rätt till traktamente, så avses här tjänstemän i allmänhet, så- väl statstjänstemän som icke-statstjänstemän, stationerade eller icke sta- tionerade i Stockholm eller dess förorter. Här torde formuleringen få anses helt täcka lagstiftarens intentioner, och tillämpningen har icke vållat några svårigheter.

Mot bakgrunden av vad sålunda anförts beträffande utformningen av be- stämmelserna i förevarande 4 § Avlöningsbestämmelserna synes det fram- stå såsom önskvärt, att en revidering av dessa bestämmelser kommer till stånd i syfte att bringa innehåll och tillämpning i överensstämmelse med varandra. Det kunde härvid bland annat ifrågasättas, om bestämmelserna skola begränsas att avse endast statstjänstemän. Kanslideputerade ha i sitt yttrande till 1948 års bankoutskott över motionerna om traktamentsbidrag tolkat motionärernas yrkande såsom gällande personer, vilka innehava all- män tjänst i hemorten. Förutom statstjänstemän skulle sålunda även kom- munernas tjänstemän kunna ifrågakomma. Bortsett härifrån skulle en re- videring av 4 § efter av oss antydda riktlinjer kunna resultera i förslagsvis följande ändrade lydelse:

Sekreterare hos kammare samt sekreterare eller notarie med sekreterargöromål i ständigt utskott, vilka äro statstjänstemän och vilka icke äro stationerade i Stockholm eller dess förorter, äga åtnjuta traktamente enligt föreskrifterna i 7 § 1 mom. till- läggsbestämmelserna till allmänna resereglementet. Tjänstgöring- en skall härvid anses fullgjord i innehavande tjänst. I fråga om traktamente skola härutöver i tillämpliga delar gälla vad i 7 § 4 mom. och 8 § i allmänna resereglementet är stadgat.

Tjänsteman — — — — — användning.

Tjänsteman — — — — — bestämmande.

Därest sekreteraren hos konstitutionsutskottet anses höra vid fortsatt oförändrad anställning hos riksdagen bibehållas vid sin rätt till reseersätt- ning enligt 4 § andra stycket, synes detta lämpligast böra komma till ut- tryck i en särskild övergångsbestämmelse av förslagsvis följande lydelse:

Tjänsteman, som vid 1952 års riksdag åtnjöt ersättning för re- sa till och från riksdagen i samma utsträckning som i 4 § andra stycket avsedda tjänstemän, skall vid fortsatt oförändrad an- ställning hos riksdagen bibehållas vid denna förmån.

Ehuru vi såsom nämnts ansett det ligga utanför vårt egentliga uppdrag att föreslå någon ändring i materiellt hänseende av 4 § Avlöningsbestäm- melserna, ha vi velat på detta sätt bringa saken under fullmäktiges bedö- mande för den händelse fullmäktige skulle finna någon åtgärd i ännu er- forderlig, antingen omedelbart eller framdeles i samband med en mer allmän översyn av avlöningsbestämmelserna för de hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemännen.

Stockholm den 20 januari 1953.

Torsten Bjerlöv.

Artur Sandqvist.